

کاهش تولید نفت در ایران

نفت صادر می‌شد و هم اینک در امارات متحده عربی به ازای هر تبعه این کشور روزانه حدود ۲/۵ بشکه نفت صادر می‌شود. هادی نژاد حسینیان، معاون سابق برنامه‌ریزی وزارت نفت حدود یک سال پیش گفته بود با وضعیت فعلی ممکن است از جرگه کشورهای صادرکننده نفت خارج شویم. همچنین به گفته قدیری مصرف داخلی که قبل از انقلاب حدود ۶۰۰ هزار بشکه نفت بود، اینک به ۱/۷ میلیون بشکه در روز رسیده یعنی حدوداً ۳ برابر شده است که با توجه به جمعیت دو برابری نسبت به قبل از انقلاب سرانه مصرف داخلی ۱/۵ برابر قبل از انقلاب شده است. وی تصریح کرد، در حالی سرانه صادرات نفت نسبت به قبل از انقلاب به یک پنجم رسیده است که از این پس نیز با تولد هر نوزادی در ایران این درصد کاهش پیدا می‌کند. قدیری ایبانه اظهار داشت، افکار عمومی باید متوجه باشند که سقف اوپک بر اساس میزان تولید سنجیده می‌شود نه میزان صادرات و لذا هر چه مصرف داخلی افزایش یابد امکان صادرات نفت کاهش می‌یابد. وی اضافه کرد، روند رو به رشد اسراف در مصرف سوخت همراه با افزایش جمعیت در کشور از یک طرف و کاهش سقف صادرات نفت از سوی دیگر صورت مسئله‌ای که باید به حل آن پرداخت. وی تأکید کرد، حذف اسراف در مصرف فرآورده‌های نفتی و کاهش مصرف داخلی در این راستا ضروری است و از این لحاظ هدفمندی یارانه‌ها و حذف یارانه فرآورده نفتی کمکی اساسی به حل این معضل می‌نماید. این در حالی است که سید عماد حسینی در ابتدای

یکی از ابعاد نماگرهای اقتصادی که اخیراً توسط بانک مرکزی اعلام شده است، وضعیت نامناسب تولید صنعت نفت است. بر اساس گزارش جدید بانک مرکزی، مجموع تولید نفت ایران در سال ۸۸ با کاهش ۱۴۱ میلیون بشکه‌ای به یک میلیارد و ۲۹۸ میلیون بشکه رسیده است. تولید روزانه نفت ایران که در سال ۸۷ بیش از سه میلیون و ۹۴۷ هزار بشکه در روز بوده است، در سال ۸۸ با کاهش ۹/۹ درصد به سه میلیون و ۵۵۷ هزار بشکه در روز رسیده است. بر اساس این گزارش، در حالی مجموع تولید نفت ایران در سال ۸۷ بیش از یک میلیارد و ۴۳۹ میلیون بشکه بوده است که این رقم در سال گذشته به یک میلیارد و ۲۹۸ میلیون بشکه کاهش یافته است. افزون بر این صادرات روزانه نفت ایران از دو میلیون و ۳۰۹ هزار بشکه در سال ۸۷ به دو میلیون و ۲۴۴ هزار بشکه در سال گذشته تنزل پیدا کرد. در حالی سال ۸۷ بیش از ۸۴۲ میلیون بشکه نفت صادر کردیم که این رقم در سال ۸۸ به ۷۳۸ میلیون بشکه کاهش یافته است. کاهش نزدیک به ۱۰ درصدی تولید نفت در حالی صورت می‌گیرد که پیش از این هشدارهای مختلفی در این رابطه داده شده بود. محمد حسن قدیری ایبانه، کارشناس مدیریت استراتژیک با بیان اینکه تصور عموم از میزان صادرات نفت و درآمد‌های نفتی بسیار بالاتر از واقعیت آن است اظهار داشت، در حقیقت دولت به ازای هر ایرانی ماهانه کمتر از یک بشکه نفت خام صادر می‌کند و نه بیشتر. این در حالی است که قبل از انقلاب به ازای هر ایرانی ماهانه بیش از ۴/۵ بشکه

تابستان سال جاری با تأیید وضعیت نامناسب تولید نفت در ایران و پیشی گرفتن احتمالی عراق در تولید نفت از ایران گفته بود، چند ماه پیش در تولید به میزان سهمیه، مشکل پیدا کردیم که برطرف شد. البته اگر مشکلات گفته شده قوت پیدا کند قادر به تأمین سهمیه اوپک نخواهیم بود و برای پالایشگاه‌های داخلی نیز مشکلاتی پدید خواهد آمد. سخنگوی کمیسیون انرژی دلیل این امر را برداشته‌های غیرصیانتی از حوزه‌های نفت خیز می‌داند. به اعتقاد وی در حال حاضر متأسفانه برداشته‌هایی غیرصیانتی طی چند سال اخیر باعث کاهش عمر مخازن نفتی شده و این خود را در کاهش تولید نفت نشان می‌دهد. این معضل وقتی نمایان تر می‌شود که برداشت ما در حوزه‌های مشترک به نسبت کشورهای همسایه بسیار کمتر است. از این منظر ما در آینده دچار افت تولید خواهیم شد. امیدواریم با اتخاذ روش‌ها و تکنیک‌های مناسب وضعیت فعلی را حفظ کنیم.

ایران مسیر ترانزیت گاز ترکمنستان به اروپا

با حضور رؤسای جمهوری ایران و ترکمنستان یکی از بزرگترین پروژه‌های گازی منطقه خاورمیانه در مدار بهره‌برداری قرار گرفت. در حال حاضر ساخت خط لوله گاز هزار و ۲۴ کیلومتری شمال و شمال شرق ایران در دو فاز به طور کامل به پایان رسیده به طوری که فاز اول این خط لوله به طول تقریبی ۵۲۴ کیلومتر سال گذشته با سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیون دلار و فاز دوم آن به طول ۵۰۰ کیلومتر و سرمایه‌گذاری ۵۵۰ میلیون دلار فردا به طور رسمی راه‌اندازی می‌شود. انتقال مستقیم گازهای پارس جنوبی به شمال شرق ایران، خودکفایی از واردات برای تأمین گاز ۶ استان شمالی، ایجاد کریدوری جدید برای سوآپ و ترانزیت گاز به بازارهای شرق آسیا و اروپا، افزایش پایداری شبکه ملی گاز و امکان افزایش سهم ایران در تجارت جهانی گاز از مهمترین مزیت‌های اقتصادی این پروژه ۱/۲ میلیارد دلاری به شمار می‌رود. سال گذشته مقامات تهران و عشق‌آباد بر روی فرمول جدید فروش گاز و افزایش سقف تبادلات سالانه گازی از ۸ به ۱۴ میلیارد متر مکعب به توافق جدیدی دست یافته‌اند. مذاکرات گازی دو طرف برای افزایش حجم واردات گاز تا سقف ۲۰ میلیارد متر مکعب در حالی آغاز شده است که ایران با بهره‌برداری از خط لوله شمال و شمال شرق به طور کامل از واردات گاز ترکمنستان بی‌نیاز شده است. گاز ترکمنستان به جای عبور از مسیرهای غیر اقتصادی همچون افغانستان- پاکستان- هند و یا ساخت خط لوله زیر دریایی برای عبور زیر بستر دریای خزر به طور مستقیم به بازارهای مصرف غرب و شرق توسط ایران انتقال داده می‌شود. اخیراً مقامات گازی ایران در مذاکراتی پشت درهای بسته آمادگی خود را برای تأمین بلند مدت امنیت ترانزیت و سوآپ گاز ترکمنستان به بازارهای بزرگ مصرف آسیایی و اروپایی اعلام کرده‌اند.

افزایش تولید نفت و گاز در خزر با تعیین رژیم حقوقی این دریا

پیشرفت در تعیین رژیم حقوقی دریای خزر می‌تواند در آینده شرایطی برای آغاز اجرای پروژه‌های عظیم انرژی در این دریا را فراهم نماید. به گزارش ترند نیوز دستاورد مهم نشست سران کشورهای ساحلی خزر در باکو این بود که در جریان این نشست توافقنامه همکاری‌های امنیتی در خزر امضاء شد. مانع اصلی بین کشورهای ساحلی خزر در راه دستیابی به وضعیت حقوقی دریای خزر مسئله بهره‌برداری از میادین مورد اختلاف است. به ویژه این مسئله در روابط میان آذربایجان ترکمنستان و ایران ظاهر می‌شود. موضوع بهره‌برداری از حوزه سردار میان آذربایجان و ترکمنستان و میادین آراز آلوو شرق بین آذربایجان و ایران لاینحل مانده است. عدم حل وضعیت حقوقی دریای خزر همچنین باعث تأخیر در اجرایی شدن پروژه‌های عظیم انتقال انرژی که برای همیشه می‌تواند مسئله انتقال گاز آسیای میانه به اروپا را حل و فصل نماید می‌گردد. هم‌اکنون اتحادیه اروپا در حال گسترش خطوط لوله گاز در قالب کریدور انرژی جنوب متمرکز بر صادرات گاز از آذربایجان و آسیای مرکزی است. اروپا به دنبال کاهش وابستگی به گاز روسیه است. علت دیگر رشد قابل پیش‌بینی مصرف گاز در کشورهای عضو اتحادیه اروپا است و این در حالی است که حجم استخراج گاز در قلمرو اتحادیه اروپا کاهش یافته است. ساخت خط لوله گاز خزر موجب افزایش چشم‌انداز اجرای پروژه خط لوله گاز نابوکو که همچنین بر روی گاز ترکمنستان حساب می‌کند می‌گردد. همان طور که رئیس جمهور ترکمنستان در حاشیه اجلاس باکو گفت، موضوع ساخت خطوط لوله انرژی در خزر باید فقط توسط شرکت کنندگان این پروژه حل شود. وی افزود، خطوط لوله نفت و گاز باید تنها با توافق طرف‌هایی که خطوط لوله از مرزهای آنها می‌گذرد، ساخته شود.